

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

RAD NADZORNIH ODBORA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U VLASNIŠTVU JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA PODRUČJU
BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Bjelovar, travanj 2016.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	5
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	5
IV.	RAD NADZORNIH ODBORA	6
V.	NALAZ	13
VI.	OCJENA UČINKOVITOSTI RADA NADZORNOG ODBORA	19

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/15-10/52
URBROJ: 613-09-16-20

Bjelovar, 15. travnja 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
RADA NADZORNIH ODBORA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U VLASNIŠTVU JEDINICA
LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA PODRUČJU
BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti rada nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 11. siječnja do 15. travnja 2016.

I. PREDMET REVIZIJE

Vlada Republike Hrvatske je u kolovozu 2006. donijela Strateški okvir za razvoj 2006.-2013. Njime je, uz drugo, predviđeno promicati najviše standarde korporativnog upravljanja, pri čemu uvođenje najviših standarda korporativnog upravljanja ne smije biti ograničeno samo na tvrtke čije su dionice uvrštene na burzama. Ocijenjeno je kako je nužno ojačati Upravu Ministarstva financija zaduženu za praćenje rezultata javnih poduzeća na takav način koji će rezultirati poboljšanjem upravljanja javnim poduzećima. Spomenuta se uprava, uz drugo, treba brinuti za primjenu OECD-ovih načela korporativnog upravljanja u državnim poduzećima i davati potporu za uvođenje istih principa poslovanja u poduzećima u vlasništvu lokalne vlasti. Prema definiciji OECD-a (Organisation for Economic Cooperation and Development), korporativno upravljanje čini skup odnosa između menadžmenta, uprave, nadzornog odbora, dioničara i ostalih zainteresiranih strana. Korporativno upravljanje također predstavlja strukturu unutar koje se postavljaju ciljevi trgovačkog društva, kao i načini postizanja tih ciljeva i praćenje rezultata. Dobro korporativno upravljanje treba biti poticaj nadzornom odboru, upravi i menadžmentu u ostvarivanju ciljeva koji su u interesu trgovačkog društva i dioničara i olakšati im učinkovito praćenje. Postojanje učinkovitoga korporativnog upravljanja unutar pojedinog trgovačkog društva i cjelokupnog gospodarstva pomaže osigurati stupanj povjerenja potreban za pravilno funkcioniranje tržišne ekonomije.

Nadalje, Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. (Narodne novine 26/15) ističe kako opći principi dobrog upravljanja i organizacije, koji podrazumijevaju odgovornost, učinkovitost, transparentnost, otvorenost, participativnost, osjetljivost i pravičnost institucija u sustavu predstavljaju smjernicu za efikasnu prevenciju i način sprječavanja korupcije. Također ističe kako je primjena antikorupcijskih preventivnih mehanizama, uz drugo, potrebna posebno kod trgovačkih društava u kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju vlasničke udjele, kod imenovanja članova nadzornih odbora i uprava. U tom kontekstu su planirane pojačane aktivnosti u cilju jačanja transparentnosti na razini trgovačkih društava u kojima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju vlasničke udjele.

Prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13 i 110/15) uprava vodi poslove društva, a nadzorni odbor nadzire vođenje poslova društva. Nadležnost nadzornog odbora uređena je odredbama članka 263. Zakona o trgovačkim društvima. Odredbama članka 434. Zakona o trgovačkim društvima propisano je u kojim slučajevima društvo s ograničenom odgovornošću mora imati nadzorni odbor.

Nadzorni odbor ima funkcije kontrole, nadgledavanja i praćenja poslovanja. Nadzorni odbor ima stratešku, kontrolnu, savjetodavnu i povezujuću ulogu. Kontrolno djelovanje odbora sastoji se od niza aktivnosti i mehanizama kojima odbor štiti interese dioničara i drugih interesno-utjecajnih skupina. Nadzire poslovanje društva i rad uprave, bira članove uprave, kontrolira politiku nagrađivanja, nadzire moguće sukobe interesa, osigurava neovisnost financijskog izvještavanja te vodi brigu o uspostavi prikladnog sustava kontrolnih mehanizama u društvu. Strateška uloga nadzornog odbora očituje se u aktivnom sudjelovanju u izradi strategije društva (ocjena ranije donesenih odluka, prijedlozi za poboljšanja, zaustavljanje odluka ako nisu u najboljem interesu društva). Od nadzornog odbora se očekuje i da interese društva povezuje s interesima drugih skupina (zaposlenici, kupci, dobavljači, lokalna zajednica) te da zastupa primjenu standarda koji utječu na povećanje društvenog standarda građana. Povezujuća uloga nadzornog odbora odnosi se na održavanje formalnih i neformalnih odnosa s interesno-utjecajnim skupinama.

Predmet revizije učinkovitosti je rad nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije u 2014. i 2015. S obzirom da se radi o društvima koja su osnovale jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prisutan je interes javnosti. Članovi nadzornog odbora trebaju imati potrebno znanje, stručnost i iskustvo. Uz to, trebaju biti slobodni od sukoba interesa, neovisni i nepristrani. Trebaju imati kolektivno znanje o svakoj materijalno važnoj financijskoj aktivnosti koju društvo namjerava poduzeti te dovoljno znanja i vještina potrebnih za učinkoviti nadzor nad upravljanjem. Smatra se da sukob interesa postoji kada su članovi uprave i nadzornog odbora izravno ili neizravno poslovno, obiteljski ili na neki drugi način povezani s osobama izvan društva, a ta povezanost može utjecati na njihovu prosudbu ili odluku o pitanju važnom za društvo. Neovisnost je nepostojanje bilo kakvog materijalnog sukoba interesa. Neovisnost i nepristranost članova nadzornih odbora osobito su neophodne za cjelovitost financijskog i nefinancijskog izvješćivanja, imenovanje članova uprave, te plaće, naknade i druge nagrade članovima nadzornog odbora, uprave, višeg menadžmenta i ključnih izvršitelja. Jednako tako, pri izboru osoba kojima se povjerava vođenje društva ne bi trebalo biti prihvatljivo mjerilo političke pripadnosti, nego isključivo sposobnost, stručnost i etičnost.

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije posluje 41 trgovačko društvo koja su osnovale jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno trgovačka društva i ustanove čiji su osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Od toga je 35 trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, i to: 16 trgovačkih društava koja obavljaju komunalne djelatnosti i 19 trgovačkih društava koja obavljaju druge djelatnosti (organizacija sajмова i izložbi, usluge privlačenja investicija i sredstava fondova Europske unije, promicanje regionalnog i lokalnog razvoja, upravljanje inkubatorom za nove tehnologije, poslovna savjetovanja i usluge, opskrba vodom, upravljanje zgradama, upravljanje sportskim objektima te knjigovodstvene usluge). Dva trgovačka društva koja se bave emitiranjem radijskog programa su u suvlasništvu jedinica lokalne samouprave (62,3 % udjela i 50,0 % udjela), dok je preostali udio u vlasništvu ustanova čiji su osnivači jedinice lokalne samouprave. Preostala četiri trgovačka društva (koja obavljaju djelatnosti opskrbe plinom i vodom, za ugostiteljstvo i usluge te djelatnosti prerade drva) su osnovala komunalna društva ili ustanove čiji su osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Od ukupno navedenih trgovačkih društava, 17 društava ima nadzorni odbor kao jedno od tijela upravljanja društvom.

Revizijom je obuhvaćeno pet trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne samouprave na području Bjelovarsko-bilogorske županije osnovanih za obavljanje komunalnih djelatnosti, i to: Darkom d.o.o., Daruvar, Komunalac d.o.o., Bjelovar, Komunalije d.o.o., Čazma, Gradska tržnica Daruvar d.o.o., Daruvar i Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o., Nova Rača. Odabrana društva pružaju usluge od javnog interesa, a neka imaju značajne prihode, broj zaposlenih i raspolažu značajnom vrijednošću imovine. U društvima revizija poslovanja nije obavljena u posljednjih pet godina.

Društvo Darkom d.o.o., Daruvar nastalo je preoblikovanjem javnog komunalnog poduzeća Darkom s.p.o. Daruvar, u društvo s ograničenom odgovornošću, na temelju Društvenog ugovora zaključenog u prosincu 1997. Preoblikovanje je upisano u registar Trgovačkog suda u Bjelovaru u veljači 1998. Temeljni kapital iznosi 15.555.200,00 kn, a podijeljen je na pet poslovnih udjela, od čega Gradu Daruvar pripada 84,0 %, Općini Sirač 8,0 %, Općini Đulovac 3,5 %, Općini Končanica 2,5 % te Općini Dežanovac 2,0 %. Društvo obavlja, između ostalog, djelatnost opskrbe plinom, održavanje čistoće, odlaganje komunalnog otpada, održavanje javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje groblja i pogrebne poslove. Prema veličini razvrstano je u srednje poduzetnike.

Tijela upravljanja društva Darkom d.o.o., Daruvar su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Skupštinu društva čini pet članova osnivača (zakonski zastupnici osnivača). Nadzorni odbor ima sedam članova, od kojih su šest članova predstavnici osnivača i imenovala ih je Skupština, a jedan član je predstavnik zaposlenika. Do 30. listopada 2015. predsjednik Nadzornog odbora bio je Robert Marinić, a nadalje Stjepan Trkač. Uprava je do 28. siječnja 2016. imala jednog člana (direktora). Direktor društva u vrijeme obavljanja revizije do 28. siječnja 2016. bio je Stjepan Juraić. Nadalje Uprava društva Darkom d.o.o., Daruvar ima dva člana. Predsjednik Uprave je Robert Marinić, a član Uprave je Damir Lneniček. Društvo koncem 2014. ima 76 zaposlenika.

Društvo Komunalac d.o.o., Bjelovar osnovano je na temelju izjave osnivača (Grad Bjelovar) iz lipnja 1997. U svrhu usklađenja djelatnosti s odredbama Zakona o vodama, u prosincu 2013. provedena je podjela društva odvajanjem s osnivanjem novog društva Vodne usluge d.o.o. Temeljni kapital nakon podjele iznosi 26.385.300,00 kn. Obavlja, između ostalog, djelatnost održavanja čistoće, odlaganje komunalnog otpada, tržnice na malo, održavanje groblja i obavljanje pogrebnih poslova. Društvo je po veličini razvrstano u srednje poduzetnike. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Skupštinu čini gradonačelnik Grada Bjelovara, predsjednik Gradskog vijeća i zamjenik gradonačelnika zadužen za gospodarstvo. Nadzorni odbor ima pet članova koje je izabrala Skupština društva, od kojih je jedan predstavnik zaposlenika. Predsjednik Nadzornog odbora je Stipe Crnković. Uprava ima tri člana, a predsjednik Uprave je Ivan Ivančić. Koncem 2015. društvo ima 128 zaposlenika. Od toga 37 zaposlenika u zajedničkim službama i tri člana Uprave rade na pola radnog vremena, a preostalu polovicu radnog vremena obavljaju u novoosnovanom društvu Vodne usluge d.o.o., Bjelovar.

Društvo Komunalije d.o.o. Čazma osnovano je na temelju izjave osnivača (Grad Čazma) iz studenoga 1996. U svrhu usklađenja djelatnosti s odredbama Zakona o vodama, u rujnu 2014. provedena je podjela društva s osnivanjem novog društva Komunalije-vodovod d.o.o. Temeljni kapital društva Komunalije d.o.o. Čazma iznosi 60.800,00 kn. Društvo obavlja poslove opskrbe plinom, sakupljanje, odlaganje, prijevoz, trgovanje i gospodarenje otpadom, održavanja javnih površina, održavanje groblja, tržnica na malo, održavanje groblja i obavljanje pogrebnih poslova, građenje, projektiranje i nadzor nad građenjem, postavljanje instalacija za vodu, plin i kanalizaciju, upravljanje i održavanje stambenih zgrada, te drugo. Društvo je po veličini razvrstano u male poduzetnike. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Skupštinu društva čini gradonačelnik Grada Čazme. Nadzorni odbor ima pet članova koje je izabrala Skupština, od kojih je jedan predstavnik zaposlenika. Predsjednik Nadzornog odbora do 14. travnja 2015. bio je Zlatko Salaj, a nadalje je Nedeljka Baćani. Upravu čini direktor. U vrijeme obavljanja revizije direktor je Ivan Beljan. Društvo koncem 2015. ima 43 zaposlenika.

Društvo Gradska tržnica Daruvar d.o.o. nastalo je na temelju Izjave o usklađenju općih akata s odredbama Zakona o trgovačkim društvom, sastavljene u studenom 1995. Osnivač društva je Grad Daruvar. Upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Bjelovaru. Temeljni kapital iznosi 4.236.000,00 kn. Osnovna djelatnost je poslovanje nekretninama te poslovi upravljanja nekretninom i održavanje nekretnina. Prema veličini razvrstano je u mikro poduzetnike. Skupštinu društva čini gradonačelnik Grada Daruvara. Prema Izjavi o osnivanju i Statutu, tijela upravljanja su Nadzorni odbor i Uprava (direktor). Nadzorni odbor ima tri člana koja je imenovala Skupština u lipnju 2014. Jedan član Nadzornog odbora je predstavnik zaposlenika, a dva člana su predstavnici osnivača. Od lipnja 2014. predsjednik Nadzornog odbora je Darko Takač. U vrijeme obavljanja revizije direktor je Zvonko Cegledi. Koncem 2014. društvo ima četiri zaposlenika.

Društvo Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. osnovano je na temelju Izjave o osnivanju iz rujna 2010. Osnivač društva je Općina Nova Rača. Početni temeljni kapital je iznosio 144.000,00 kn. Nakon dvije odluke o povećanju temeljnog kapitala, temeljni kapital od svibnja 2014. iznosi 294.000,00 kn. Obavlja, između ostalog, djelatnost održavanja čistoće, odlaganje komunalnog otpada, održavanja javnih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, tržnice na malo, održavanje groblja i upravlja grobljima. Društvo je po veličini razvrstano u mikro poduzetnike. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Skupštinu čini Općinsko vijeće Općine Nova Rača. Nadzorni odbor ima tri člana koje je imenovala Skupština društva. U vrijeme obavljanja revizije, predsjednik Nadzornog odbora je Miljenko Ščrbačić, a Upravu čini direktor Mato Burić. Koncem 2015. društvo ima četiri zaposlenika.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili utvrditi:

- jesu li nadzorni odbori učinkovito nadzirali vođenje poslova trgovačkog društva
- jesu li uspostavljeni preduvjeti za uspješan rad nadzornih odbora
- jesu li nadzorni odbori ispunili svoju stratešku i savjetodavnu zadaću i
- jesu li nadzorni odbori ispunili svoju kontrolnu zadaću.

Polazeći od ciljeva revizije definirani su kriteriji za ocjenu učinkovitosti rada nadzornih odbora. Pri tome je odabran pristup koji polazi od pitanja na koja se revizijom željelo odgovoriti. Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje: Jesu li nadzorni odbori učinkovito nadzirali vođenje poslova trgovačkog društva? Ono je, u skladu s ciljevima revizije, razrađeno na tri potpitanja i 28 detaljnijih pitanja. Također, kao kriterij za ocjenu učinkovitosti rada nadzornih odbora razmotreni su zahtjevi koji proizlaze iz Zakona o trgovačkim društvima.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: preduvjeti za uspješan rad nadzornih odbora, strateška i savjetodavna zadaća nadzornih odbora te kontrolna zadaća nadzornih odbora.

Revizijom učinkovitosti obuhvaćena je 2014. i 2015.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

Pri odabiru revizijskog pristupa, kako bi se pribavili mjerodavni revizijski dokazi i odgovorilo na ciljeve revizije, primijenjene su različite metode i postupci prikupljanja revizijskih dokaza.

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o nadzornom odboru svakog pojedinog društva. Pribavljene su informacije o broju članova nadzornih odbora, njihovom stupnju obrazovanja, mjerodavnim znanjima, vještinama i sposobnostima, redovitosti održavanja sastanaka i kriterijima za visinu nadoknade članovima nadzornih odbora. Ocijenjeni su postupci izbora i imenovanja članova nadzornog odbora.

Uvidom u zapisnike sa sjednica nadzornog odbora ocijenjeno je u kojoj mjeri su nadzorni odbori ispunili svoju stratešku, kontrolnu, savjetodavnu i povezujuću zadaću. Obavljeni su razgovori s članovima uprave društava i predsjednicima nadzornih odbora.

IV. RAD NADZORNIH ODBORA

Preduvjeti za rad nadzornih odbora

Društvo Darkom d.o.o., Daruvar je Društvenim ugovorom i Poslovníkom o radu Nadzornog odbora definiralo zadaće, ovlasti i odgovornosti Nadzornog odbora. Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova društva, po potrebi saziva Skupštinu društva, podnosi Skupštini društva pisano izvješće o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva, zastupa društvo prema Upravi, daje suglasnost na odluke Uprave kad je to propisano zakonom ili društvenim ugovorom, donosi poslovnik o svom radu, imenuje i razrješava članove svojih komisija, daje suglasnost na odluke Uprave o otuđivanju i opterećivanju nekretnina društva, daje suglasnost Upravi na cijenu komunalnih usluga i na troškove investicijske nabave kada pojedinačni iznosi prelaze 100.000,00 kn, te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom koji regulira rad nadzornih odbora. Članovi Nadzornog odbora imaju primjerenu neovisnost, te odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Pravila za upravljanje sukobom interesa članova Nadzornog odbora su pisano uređena Poslovníkom o radu Nadzornog odbora i Etičkim kodeksom. Prema Društvenom ugovoru, direktora, odnosno članove Uprave imenovala je Skupština društva na temelju provedenog javnog natječaja. Odredbama Društvenog ugovora je utvrđena obveza Uprave da priprema prijedloge odluka i općih akata za Nadzorni odbor i izvršava njegove odluke te podnosi Nadzornom odboru izvješće o poslovanju društva. Naknada za rad članova Nadzornog odbora društva bila je primjerena poslovima koje su obavljali i financijskom stanju društva (iznosi 160,00 kn neto po sjednici na kojoj su sudjelovali, na temelju odluke gradskog vijeća Grada Daruvara iz 2002.). Kriteriji i pravila za imenovanje članova Nadzornog odbora i Uprave vezano uz kvalifikacije nisu uređeni u pisanom obliku (stupanj obrazovanja, mjerodavna zvanja, vještine i sposobnosti), osim što je sistematizacijom radnih mjesta za direktora utvrđen stupanj obrazovanja i godine radnog staža. Skupština društva je utvrdila kriterije i pravila (stupanj obrazovanja, mjerodavna zvanja, vještine i sposobnosti) u srpnju 2013. pri donošenju odluke o raspisivanju javnog natječaja za izbor direktora te u siječnju 2016. pri donošenju odluke o raspisivanju natječaja za izbor Uprave društva.

Društvo Komunalac d.o.o., Bjelovar je Izjavom o osnivanju i Poslovníkom Nadzornog odbora definiralo zadaće, ovlasti i odgovornosti Nadzornog odbora. Nadzorni odbor, između ostalog, nadzire vođenje poslova društva, za slučaj potrebe saziva Skupštinu društva, podnosi Skupštini pisano izvješće o obavljenom nadzoru najmanje jednom godišnje, zastupa društvo prema Upravi društva, predlaže imenovanje i opoziv članova Uprave društva Skupštini, predlaže izmjene i dopune Izjave o osnivanju te donosi Poslovnik o radu, imenuje i razrješava članove svojih komisija u svrhu priprema odluka koje donosi i nadzora njihova provođenja. Nadalje, daje suglasnost Upravi za odluke i akte vezane uz opterećenje imovine, zaključivanje pravnih poslova na teret društva (nabava dugotrajne imovine, investicijska ulaganja i kreditna zaduženja) čija je vrijednost veća od 500.000,00 kn pojedinačno i koji se zaključuju na razdoblje duže od tri godine, za uvođenje nove organizacije društva, promjene u Pravilniku o sistematizaciji poslova i radnih zadataka, planove poslovanja, izvješća Uprave o rezultatima poslovanja i suglasnost za izvješća neovisnog revizora o obavljenoj reviziji financijskih izvještaja te obavlja druge zadaće koje su mu izrijekom povjerene zakonom.

Članovi Nadzornog odbora društva Komunalac d.o.o., Bjelovar imaju primjerenu neovisnost te odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Pravila za upravljanje sukobom interesa članova Nadzornog odbora su pisano uređena Izjavom o osnivanju. Kriteriji i pravila imenovanja članova Uprave su uređeni Izjavom o osnivanju (sastav, stupanj obrazovanja, mjerodavna zvanja, vještine i sposobnosti). Skupština društva je na prijedlog Nadzornog odbora imenovala Upravu nakon provedenih javnih natječaja. Odredbama Izjave o osnivanju i Poslovníkom o radu Uprave utvrđena je obveza Uprave da priprema prijedloge odluka i općih akata za Nadzorni odbor i izvršava njegove odluke te podnosi Nadzornom odboru izvješće o poslovanju društva. Prema izjavi predsjednika Uprave, Uprava dostavlja Nadzornom odboru informacije i dokumente u skladu s potrebama i prioritetima poslovanja te važnosti teme za učinkovito poslovanje. Nagrada za rad članova Nadzornog odbora je isplaćivana u mjesečnom iznosu, umjesto prema sjednici na kojoj su sudjelovali. Odlukom Skupštine iz srpnja 2005. mjesečna naknada za rad predsjednika Nadzornog odbora iznosi 1.200,00 kn, neto, a članova Nadzornog odbora 1.000,00 kn, neto. Tijekom 2014. i 2015. održane su tri sjednice Nadzornog odbora godišnje. Kriteriji i pravila za imenovanje članova Nadzornog odbora vezano uz kvalifikacije (stupanj obrazovanja, mjerodavna znanja, vještine i sposobnosti) nisu uređeni u pisanom obliku.

Društvo Komunalije d.o.o., Čazma je Izjavom o osnivanju i Poslovníkom o radu Nadzornog odbora definiralo zadaće, ovlasti i odgovornosti Nadzornog odbora. Nadzorni odbor nadzire vođenje poslovanja društva, prema potrebi saziva Skupštinu društva, daje smjernice za rad Uprave društva, pregledava i ispituje poslovne knjige i dokumentaciju društva, donosi opće akte društva, imenuje komisije društva, o svom radu podnosi jednom godišnje pisano izvješće Skupštini društva. Članovi Nadzornog odbora imaju primjerenu neovisnost te odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Pravila za upravljanje sukobom interesa su uređena Antikorupcijskim akcijskim planom i Etičkim kodeksom. Kriteriji i pravila imenovanja članova Uprave su uređeni Izjavom o osnivanju te Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji poslova (sastav, stupanj obrazovanja, mjerodavna zvanja, vještine i sposobnosti). Nadzorni odbor nije birao osobe koje će voditi poslove društva, nego je Gradonačelnik Grada Čazme (koji čini Skupštinu društva) u lipnju 2012. imenovao direktora na temelju provedenog natječaja. Direktor je u travnju 2015. istekao mandat te ga je gradonačelnik Grada Čazme imenovao vršiteljem dužnosti direktora do novog izbora direktora putem javnog natječaja. Poslovníkom o radu Uprave je utvrđeno da Uprava izvještava Nadzorni odbor o svom radu, izvršava odluke Nadzornog odbora, priprema prijedloge odluka Nadzornog odbora i za svoj rad je odgovoran Nadzornom odboru. Nagrada za rad članova Nadzornog odbora bila je primjerena poslovima koje su obavljali i financijskom stanju društva, odnosno odgovarajuće je održavala vrijeme, trud i odgovornosti povezano s njihovim funkcijama u nadzornom odboru i komisijama (prema odluci Skupštine iz srpnja 2008., nagrada članovima Nadzornog odbora iznosi 450,00 kn bruto po sjednici na kojoj su sudjelovali). U pisanom obliku nisu uređeni kriteriji i pravila za imenovanje članova Nadzornog odbora vezano uz kvalifikacije (stupanj obrazovanja, mjerodavna znanja, vještine i sposobnosti).

Društvo Gradska tržnica Daruvar d.o.o. je Statutom definiralo zadaće, ovlasti i odgovornosti Nadzornog odbora. Prema Statutu, Nadzorni odbor raspolaže kapitalom, utvrđuje mjerila za raspoređivanje dobiti, odlučuje o ulaganjima za razvoj i izgradnju novih objekata te donosi Statut, plan razvoja i program rada.

Nadalje, Nadzorni odbor društva Gradska tržnica Daruvar d.o.o. usvaja izvještaje o ostvarivanju programa rada, imenuje i razrješava direktora uz prethodnu suglasnost gradskog vijeća, utvrđuje organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta, donosi odluke o statusnim promjenama, utvrđuje visinu zakupninu, donosi cjenik usluga te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom koji regulira rad nadzornih odbora. Članovi Nadzornog odbora imaju primjerenu neovisnost, te odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Prema odredbama Izjave o osnivanju i Statuta, Upravu društva Gradska tržnica Daruvar d.o.o. čini direktor. Kriteriji i pravila za imenovanje direktora vezano uz kvalifikacije uređeni su Pravilnikom o radu (stupanj obrazovanja, vještine i sposobnosti). Direktora je u svibnju 2015. imenovao Nadzorni odbor (što je Skupština prihvatila), na temelju provedenog javnog natječaja, na četiri godine. Odredbama Statuta utvrđena je obveza direktora da podnosi izvješće Nadzornom odboru o rezultatima poslovanja, predlaže donošenje općih akata iz nadležnosti Nadzornog odbora te izvršava odluke Nadzornog odbora, odnosno poduzima mjere i daje upute za njihovu provedbu. Naknada za rad članova Nadzornog odbora društva bila je primjerena poslovima koje su obavljali i financijskom stanju društva (iznosi 160,00 kn neto po sjednici na kojoj su sudjelovali, na temelju odluke gradskog vijeća Grada Daruvara iz 2002.). Kriteriji i pravila za imenovanje članova Nadzornog odbora vezano uz kvalifikacije nisu uređeni u pisanom obliku (stupanj obrazovanja, mjerodavna zvanja, vještine i sposobnosti). Pravila za upravljanje sukobom interesa članova Nadzornog odbora nisu pisano uređena.

Društvo Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. je Izjavom o osnivanju i Statutom definiralo zadaće, ovlasti i odgovornosti Nadzornog odbora. Nadzorni odbor nadzire vođenje poslovanja društva, prema potrebi saziva Skupštinu društva, Skupštini podnosi pisano izvješće o svom radu i radu društva te o obavljenom nadzoru društva svake godine po završnom računu za proteku godinu, predlaže Skupštini donošenje mjera i radnji za eventualnu sanaciju gubitaka društva, te s direktorom zaključuje ugovor o radu. Članovi Nadzornog odbora imaju primjerenu neovisnost te odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi. Pravila za upravljanje sukobom interesa članova Nadzornog odbora su pisano uređena Izjavom o osnivanju i Statutom. Kriteriji i pravila za imenovanje članova Uprave uređeni su u Statutom (sastav, stupanj obrazovanja, mjerodavna zvanja, vještine i sposobnosti). Statutom je, između ostalog, utvrđena obveza direktora da priprema prijedlog odluka i drugih općih akata za Nadzorni odbor te izvršava odluke Nadzornog odbora, podnosi izvješće o poslovanju društva Nadzornom odboru, sudjeluje u pripremi sastanka Nadzornog odbora te obavlja i druge poslove koji proizlaze iz zakona. U slučaju prezaduženosti odnosno nemogućnosti podmirivanja obveza, utvrđeno je da je direktor dužan o tome bez odgađanja izvijestiti Nadzorni odbor i osnivača s ciljem donošenja i poduzimanja konkretnih mjera i radnji za sanaciju gubitka. Članovi Nadzornog odbora nisu tijekom 2014. i 2015. primali nagradu za rad, što je u skladu s odredbama Statuta. U pisanom obliku nisu uređeni kriteriji i pravila za imenovanje članova Nadzornog odbora vezano uz kvalifikacije (stupanj obrazovanja, mjerodavna znanja, vještine i sposobnosti). Prema Izjavi o osnivanju i Statutu društva, Skupština društva (općinsko vijeće osnivača) je u lipnju 2013. Direktor je imenovan bez provedenog natječaja.

Društva obuhvaćena revizijom nisu ustrojila unutarnju reviziju organiziranu kao samostalnu organizacijsku jedinicu, izvan izravnog utjecaja direktora, odgovornu Nadzornom odboru.

Skreće se pozornost da je skladu s odredbom članka 47. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15), koji je stupio na snagu 25. srpnja 2015., društvo obvezno uspostaviti unutarnju reviziju (ustrojavanjem neovisne jedinice za unutarnju reviziju, imenovanjem unutarnjeg revizora, osnivanjem zajedničke jedinice za unutarnju reviziju ili sporazumom o obavljanju revizije s institucijom koja uspostavi unutarnju reviziju na način propisan navedenim Zakonom) u roku od godine dana od dana stupanja na snagu pravilnika o kriterijima za uspostavu unutarnje revizije kojeg, u skladu s navedenim Zakonom, treba donijeti ministar financija u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Strateška i savjetodavna zadaća nadzornog odbora

Prema zapisnicima sa sjednica Nadzornog odbora društva Darkom d.o.o., Daruvar održanih u 2013., 2014. i 2015. i obrazloženjima direktora društva i predsjednika Nadzornog odbora, Nadzorni odbor je ocjenjivao ranije donesene strateške odluke (promjena djelatnosti društva, odnosno reorganizacija društva), aktivno je sudjelovao u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova, raspravljao je i odobravao najvažnije strateške odluke koje je predložio direktor (reorganizacija poslovanja društva, dugoročno zaduživanje), ocjenjivao je i pratio provedbu godišnjih planova i programa rada, uspostavio je stalnu komunikaciju s direktorom društva kako bi mu pomogao savjetima i preporukama te je raspravljao o uspješnosti direktora s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva. Direktor je izvješćivao Nadzorni odbor o poslovnoj politici i drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to. Nadzorni odbor nije bio uključen u procese strateškog planiranja. Direktor društva je izradio poslovnu strategiju društva u kolovozu 2013. za razdoblje od 2013. do 2017.

Prema zapisnicima sa sjednica Nadzornog odbora društva Komunalac d.o.o., Bjelovar održanih u 2013., 2014. i 2015. i obrazloženjima direktora društva, Nadzorni odbor je ocjenjivao ranije donesene strateške odluke, aktivno je sudjelovao u praćenju provedbe razvojnih planova, raspravljao je i odobravao najvažnije strateške odluke koje je predložila Uprava (usklađivanje pravnog statusa i predmeta poslovanja društva s propisima, odobravanje ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga za vrijednosti veće od 500.000,00 kn, smanjenje zakupnine prodavačima na tržnici, dugoročno zaduženje radi izgradnje javne garaže), ocjenjivao je i pratio provedbu godišnjih planova i programa rada, uspostavio je stalnu komunikaciju s Upravom društva kako bi joj pomogao savjetima i preporukama te je raspravljao o uspješnosti Uprave s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva. Uprava je izvješćivala Nadzorni odbor o poslovnoj politici i drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to. Nadzorni odbor nije bio uključen u proces strateškog planiranja (Uprava je u prosincu 2015. donijela Strateški plan razvoja za razdoblje 2016.-2020.).

Prema zapisnicima sa sjednica Nadzornog odbora društva Komunalije d.o.o., Čazma održanih u 2013., 2014. i 2015. te obrazloženjima direktora društva i predsjednice Nadzornog odbora, Nadzorni odbor bio je uključen u procese strateškog planiranja, ocjenjivao je ranije donesene strateške odluke, sudjelovao je u praćenju provedbe strateških planova, raspravljao je i odobravao najvažnije strateške odluke koje je predložio direktor (usklađivanje pravnog statusa i predmeta poslovanja s propisima, dugoročno zaduživanje za izgradnju distributivnog plinovoda) te je ocjenjivao i pratio provedbu godišnjih planova i programa rada.

Nadzorni odbor društva Komunalije d.o.o., Čazma je uspostavio stalnu komunikaciju s direktorom društva kako bi mu pomogao savjetima i preporukama te je raspravljao o uspješnosti direktora s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva. Direktor je izvješćivao Nadzorni odbor o poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to.

Prema zapisnicima sa sjednica Nadzornog odbora društva Gradska tržnica Daruvar d.o.o. održanih u 2013., 2014. i 2015. i obrazloženjima direktora društva i predsjednika Nadzornog odbora, Nadzorni odbor je bio uključen u procese strateškog planiranja (Nadzorni odbor je u travnju 2015. usvojio strategiju razvoja društva za razdoblje od 2015. do 2020.), aktivno je sudjelovao u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova, raspravljao je i odobravao najvažnije strateške odluke koje je predložio direktor (projekt Certificirane seljačke tržnice), ocjenjivao je i pratio provedbu godišnjih planova i programa rada, uspostavio je stalnu komunikaciju s direktorom društva kako bi mu pomogao savjetima i preporukama te je raspravljao o uspješnosti direktora s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva. Direktor je izvješćivao Nadzorni odbor o poslovnoj politici i drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to. Većih odstupanja od financijskog plana i plana nabave nije bilo. Nadzorni odbor nije ocjenjivao ranije donesene strateške odluke.

Prema zapisnicima sa sjednica Nadzornog odbora društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. održanih u 2013., 2014. i 2015. i obrazloženjima direktora društva i predsjednika Nadzornog odbora, Nadzorni odbor bio je uključen u procese strateškog planiranja (sanacija društva putem predstečajne nagodbe), sudjelovao je u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova, raspravljao je i odobravao najvažnije strateške odluke koje je predložio direktor, uspostavio je stalnu komunikaciju s direktorom društva kako bi mu pomogao savjetom te je raspravljao o uspješnosti direktora s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva (Nadzorni odbor je raspravljao o financijskim izvještajima za prethodnu godinu, trenutnom stanju društva, problemima u njegovom poslovanju vezano uz blokadu žiro računa, nelikvidnost i predstečajnu nagodbu). Nadzorni odbor društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. nije ocjenjivao ranije donesene strateške odluke i nije ocjenjivao i pratio provedbu godišnjih planova i programa rada, jer društvo nije donijelo godišnji plan i program rada za 2014. i 2015. (osim programa sanacije Društva putem predstečajne nagodbe).

Kontrolna zadaća nadzornog odbora

Direktor društva Darkom d.o.o., Daruvar je izvješćivao Nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja napose o rentabilnosti uporabe vlastitog kapitala, o tijeku poslova napose prihoda i stanja društva, o poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva. Prema spomenutim izvještajima, društvo je likvidno, a uspješno i rentabilno je poslovalo za 2013., dok je za 2014. iskazan gubitak u poslovanju. Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti poslovanja te je podnosio Skupštini društva pisana izvješća o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva. Nadzorni odbor nije pregledavao i ispitivao poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje društva (društvo nema zapisnike Nadzornog odbora o obavljenom pregledu i ispitivanju poslovnih knjiga i financijske dokumentacije koja se odnosi na poslovanje društva), ali je zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine (Nadzorni odbor je na temelju javnog natječaja odabrao revizorsku kuću radi utvrđivanja financijskog stanja društva sa stanjem na dan 31. kolovoza 2015., o čemu je sastavljeno izvješće).

U skladu s odredbama Društvenog ugovora, Nadzorni odbor društva Darkom d.o.o., Daruvar je davao prethodnu suglasnost na pojedine odluke direktora (reorganizacija poslovanja društva, dugoročno zaduživanje). U travnju 2014. raspravljao je o primjerenosti visine primitaka direktora. Primici direktora (plaća, sudjelovanje u dobiti, naknade izdataka i drugo) utvrđeni su ugovorom koji je s njim zaključio Nadzorni odbor u listopadu 2013. Direktor nije koristio povlastice (sudjelovanje u dobiti, plaćanje premija osiguranja, provizija i drugih primitaka). Neovisni vanjski revizor je obavio reviziju financijskih izvještaja društva za 2014. Izrazio je mišljenje da su financijski izvještaji realni i objektivni te da pružaju istinit i fer prikaz financijskog položaja društva. Nadzorni odbor je predložio Skupštini društva izbor neovisnog vanjskog revizora. Neovisni vanjski revizor izabran je putem javnog natječaja.

Uprava društva Komunalac d.o.o., Bjelovar je izvješćivala Nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja napose o rentabilnosti uporabe vlastitog kapitala, o tijeku poslova napose prihoda i stanja društva, o poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva. Prema spomenutim izvješćima, društvo uspješno posluje te je rentabilno i likvidno. Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti poslovanja te je podnosio Skupštini društva pisana izvješća o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva. U skladu s Izjavom o osnivanju te Poslovnikom o radu Uprave, Uprava društva je tražila suglasnost Nadzornog odbora na poslovne odluke kada je to bilo propisano. Nadzorni odbor je zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine (usklađivanje djelatnosti društva s propisima, naplata potraživanja, sudski postupci u tijeku). Nadzorni odbor je raspravljao o primjerenosti visine plaće Uprave. U promatranom razdoblju plaća Upravi nije mijenjana. Uprava nije koristila povlastice (sudjelovanje u dobiti, provizija i drugi primitci). Nadzorni odbor nije pregledavao i ispitivao poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i drugu dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje društva, osim dokumentacije u vezi s provođenjem postupaka javne nabave, a prema obrazloženju direktora društva, predstavnik zaposlenika u Nadzornom odboru, rukovoditelj radne jedinice, individualno se angažirao). Nadzorni odbor nije predložio Skupštini društva izbor neovisnog vanjskog revizora. Neovisnog vanjskog revizora je izabrala Skupština društva na temelju prijedloga Uprave, a nakon prikupljene dvije ponude. Neovisni vanjski revizor je obavio reviziju financijskih izvještaja društva Komunalac d.o.o., Bjelovar za 2014. u kojoj je izrazio mišljenje da financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama prikazuju istinit i objektivan prikaz financijskog položaja društva, rezultate njegova poslovanja i novčani tijek.

Direktor društva Komunalije d.o.o., Čazma je izvješćivao Nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja napose o rentabilnosti uporabe vlastitog kapitala, o tijeku poslova napose prihoda i stanja društva, o poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva. Prema spomenutim izvješćima, društvo uspješno posluje te je rentabilno i likvidno. Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti poslovanja te je podnosio Skupštini društva pisana izvješća o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva. Prema izjavi direktora i predsjednice Nadzornog odbora, Nadzorni odbor je tromjesečno pregledavao i ispitivao poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje društva, a o obavljenom pregledu i ispitivanju nema zapisnike. Izjavom o osnivanju i drugim aktom nije utvrđeno da Nadzorni odbor daje prethodnu suglasnost na poslovne odluke direktora (Nadzorni odbor dao je suglasnost, između ostalog, na plan podjele društva, dugoročno zaduživanje za izgradnju distributivnog plinovoda te prodaju poslovnog prostora na tržnici putem javnog natječaja).

Nadzorni odbor društva Komunalije d.o.o., Čazma je zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. Nadzorni odbor nije raspravljao o primjerenosti visine primitaka direktora. Primici direktora (osnovna plaća) utvrđeni su ugovorom kojeg je s njim zaključio Nadzorni odbor u lipnju 2012. Dodaci na plaću direktoru nisu ugovoreni ni isplaćivani. Nadzorni odbor nije predložio Skupštini društva izbor neovisnog vanjskog revizora. Društvo nije obvezno izabrati neovisnog vanjskog revizora, jer je po veličini razvrstano u male poduzetnike. Neovisni vanjski revizor je obavio reviziju financijskih izvještaja društva za 2014., a izabrao ga je direktor nakon prikupljene ponude (u skladu s internim aktom o bagatelnoj nabavi). Neovisni vanjski revizor je izrazio mišljenje da financijski izvještaji za 2014. u svim značajnim odrednicama, fer prezentiraju financijski položaj društva, rezultate njegova poslovanja i novčani tijek.

Direktor društva Gradska tržnica Daruvar d.o.o. je izvješćivao Nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja napose o rentabilnosti uporabe vlastitog kapitala, o tijeku poslova napose prihoda i stanja društva, o poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva. Prema spomenutim izvješćima, društvo uspješno posluje te je likvidno i rentabilno. Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti poslovanja i podnosio je Skupštini društva pisana izvješća o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva. Nadzorni odbor nije pregledavao i ispitivao poslovne knjige i financijsku dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje društva, a prema obrazloženju direktora društva, članovima Nadzornog odbora su predočene poslovne knjige i financijski pokazatelji. U promatranom razdoblju Nadzorni odbor nije davao prethodne suglasnosti na pojedine odluke jer nije bilo situacija koje bi to zahtijevale, a raspravljao o primjerenosti visine primitaka direktora. Primici direktora su utvrđeni ugovorom koji je s njim u svibnju 2015. zaključio Nadzorni odbor. U ugovoru je navedeno da direktoru osim plaće pripadaju prava koja konzumiraju i drugi zaposlenici prema Pravilniku o radu. Direktor nije koristio povlastice (sudjelovanje u dobiti, plaćanje premija osiguranja, provizija i drugih primitaka). Nadzorni odbor nije zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. Neovisni vanjski revizor nije obavljao reviziju financijskih izvještaja društva jer društvo nije obveznik revizije.

Direktor društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. je izvješćivao Nadzorni odbor o rentabilnosti poslovanja napose o rentabilnosti uporabe vlastitog kapitala, o tijeku poslova napose prihoda i stanja društva, o poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva. Prema financijskim izvješćima društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. za 2013. i 2014., društvo je iskazivalo gubitak u poslovanju. Zbog nelikvidnosti društvo je u prosincu 2014. podnijelo prijedlog za otvaranje redovnog postupka predstečajne nagodbe, a Trgovački sud u Bjelovaru je u rujnu 2015. donio rješenje o potvrdi predstečajne nagodbe. Nadzorni odbor je raspravljao o uspješnosti poslovanja, podnosio je Skupštini društva pisana izvješća o obavljenom nadzoru vođenja poslova društva. Prema izvješćima Nadzornog odbora podnesenim Skupštini društva, Nadzorni odbor je pregledavao poslovne knjige i financijske izvještaje, a o obavljenom pregledu i ispitivanju nema zapisnike. Primici direktora su utvrđeni ugovorom koji je s njim u lipnju 2013. zaključio Nadzorni odbor. U ugovoru je navedeno da direktoru pripada plaća i druge naknade koje mu pripadaju po zakonu. Direktor nije koristio povlastice (sudjelovanje u dobiti, plaćanje premija osiguranja, provizija i drugih primitaka). Nadzorni odbor nije zahtijevao obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. Prema obrazloženju predsjednika Nadzornog odbora, navedeno nije bilo potrebno jer je društvo malo. Nadzorni odbor nije raspravljao o primjerenosti visine primitaka direktora. Neovisni vanjski revizor nije obavljao reviziju financijskih izvještaja društva jer društvo nije obveznik revizije.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: preduvjeti za rad nadzornih odbora, strateška i savjetodavna zadaća nadzornog odbora te kontrolna zadaća nadzornog odbora.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na preduvjete za rad nadzornih odbora, stratešku i savjetodavnu zadaću nadzornih odbora te kontrolnu zadaću nadzornih odbora.

1. Preduvjeti za rad nadzornih odbora

- 1.1. Zadaće, ovlasti i odgovornost nadzornog odbora definirani su Zakonom o trgovačkim društvima, društvenim ugovorom odnosno izjavom o osnivanju. U skladu s navedenim član nadzornog odbora može biti fizička osoba koja je potpuno poslovno sposobna, ali se društvenim ugovorom odnosno izjavom mogu odrediti uvjeti (stručnost i druge kompetencije) koje mora ispuniti osoba da bi bila imenovana u nadzorni odbor.

Izjava o osnivanju i Statut društva Gradska tržnica Daruvar d.o.o. nisu usuglašeni u pogledu broja članova Nadzornog odbora. Prema Izjavi o osnivanju (zadnje izmjene donesene su u svibnju 2010.) i sudskom registru, Nadzorni odbor ima pet članova, koje je imenovala Skupština u ožujku 2010. U 2014. su se mijenjali članovi i broj članova Nadzornog odbora. Prema odredbi članka 11. Statuta iz 2002. i odluci Skupštine društva iz lipnja 2014., Nadzorni odbor ima tri člana. Promjene članova Nadzornog odbora nisu evidentirane u sudskom registru. Prema odredbi članka 437. Zakona o trgovačkim društvima, mandat članova Nadzornog odbora počinje s danom donošenja odluke, a prema odredbi članka 262. stavak 1. navedenog Zakona, uprava i predsjednik nadzornog odbora moraju svaku promjenu u sastavu nadzornog odbora bez odgađanja objaviti onako kako se objavljuju priopćenja društva i u propisanom roku podnijeti registarskom sudu prijavu za upis promjene u sudski registar.

Izjavom o osnivanju i Statutom društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. je utvrđeno da Nadzorni odbor ima tri člana koje imenuje Skupština društva. U lipnju 2013. Skupština je imenovala članove Nadzornog odbora među kojima nema predstavnika zaposlenika. Prema odredbi članka 163. Zakona o radu (Narodne novine 149/09), koji je važio do 6. kolovoza 2014. i članka 164. Zakona o radu (Narodne novine 93/14), koji je stupio na snagu u kolovozu 2014, u trgovačkom društvu u kojem se u skladu s posebnim propisom utemeljuje organ koji nadzire vođenje poslova (nadzorni odbor), jedan član organa koji nadzire vođenje poslova mora biti predstavnik radnika.

Kriteriji i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (stupanj obrazovanja, mjerodavna zvanja, vještine i sposobnosti) nisu uređena u pisanom obliku (sva društva) te pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornog odbora (društvo Gradska tržnica Daruvar d.o.o.). Također, aktima u pisanom obliku nisu uređeni kriteriji i pravila za imenovanje članova uprave (društvo Darkom d.o.o., Daruvar). Prema odredbama članaka 239. stavak 2., 423. stavak 1. i 436. stavak 1. Zakona o Trgovačkim društvima, u statutu se mogu odrediti uvjeti za imenovanje članova uprave i članova nadzornog odbora.

Direktor društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. nije izabran putem javnog natječaja. Direktora je imenovala Skupština društva u lipnju 2013. U odluci Skupštine je navedeno da direktor vodi društvo samostalno i pojedinačno do okončanja natječajnog postupka za izbor novog direktora društva (rok za provođenje natječajnog postupka nije utvrđen, odnosno natječajni postupak nije proveden do vremena obavljanja revizije).

Nagrada za rad članovima Nadzornog odbora društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. nije isplaćivana, što je u skladu s odredbama Izjave o osnivanju i Statuta. (Nadzorni odbor je održao godišnje dvije sjednice, a prema izjavama direktora i predsjednika Nadzornog odbora, uspostavljena je stalna komunikacija između članova Nadzornog odbora i direktora).

Nagrada za rad članova Nadzornog odbora društva Komunalac d.o.o., Bjelovar je isplaćivana u mjesečnom iznosu, umjesto prema sjednici na kojoj su sudjelovali. Odlukom Skupštine iz srpnja 2005. mjesečna naknada za rad predsjednika Nadzornog odbora iznosi 1.200,00 kn (neto), a članova Nadzornog odbora 1.000,00 kn (neto), a tijekom 2014. i 2015. održane su tri sjednice Nadzornog odbora godišnje. Rashodi za nagrade članovima Nadzornog odbora za 2015. ostvareni su u iznosu 124.584,00 kn. Da je nagrada članovima Nadzornog odbora isplaćivana prema održanoj sjednici, umjesto u mjesečnom iznosu, navedeni rashodi iznosili bi 31.146,00 kn, što je manje za 93.438,00 kn ili 75,0 %.

Društva obuhvaćena revizijom nisu ustrojila unutarnju reviziju organiziranu kao samostalnu organizacijsku jedinicu, izvan izravnog utjecaja direktora, odgovornu Nadzornom odboru. Skreće se pozornost da je skladu s odredbom članka 47. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, koji je stupio na snagu 25. srpnja 2015., društvo obvezno uspostaviti unutarnju reviziju (ustrojavanjem neovisne jedinice za unutarnju reviziju, imenovanjem unutarnjeg revizora, osnivanjem zajedničke jedinice za unutarnju reviziju ili sporazumom o obavljanju revizije s institucijom koja uspostavi unutarnju reviziju na način propisan navedenim Zakonom) u roku od godine dana od dana stupanja na snagu pravilnika o kriterijima za uspostavu unutarnje revizije kojeg, u skladu s navedenim Zakonom, treba donijeti ministar financija u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti Izjavu o osnivanju i Statut u pogledu broja članova nadzornog odbora i pravovremeno evidentirati u sudskom registru promjene članova nadzornog odbora (društvu Gradska tržnica Daruvar d.o.o.), imenovati predstavnika zaposlenika u Nadzorni odbor u skladu s odredbama Zakona o radu (društvu Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.), u pisanom obliku urediti kriterije i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (svim društvima), urediti pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornog odbora (društvu Gradska tržnica Daruvar d.o.o.) i urediti aktom kriterije i pravila za imenovanje uprave društva (društvo Darkom d.o.o., Daruvar). Državni ured za reviziju predlaže društvu Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. izabrati upravu putem javnog natječaja i članovima nadzornog odbora isplatiti primjerenu nagradu za rad (članovima nadzornog odbora nagrada za rad nije isplaćivana). Također, predlaže društvu Komunalac d.o.o., Bjelovar utvrditi iznos nagrade članovima Nadzornog odbora prema sjednici na kojoj su sudjelovali, umjesto u mjesečnom iznosu.

Nadalje, Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti unutarnju reviziju na jedan od načina prema propisima koji uređuju sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru (svim društvima).

- 1.2. *Društvo Gradska tržnica Daruvar d.o.o. u očitovanju navodi da je u tijeku postupak pripajanja društva i društva Gradsko stambeno Daruvar d.o.o. te će osnivačkim aktom novog društva biti usklađen propisan i stvaran broj članova Nadzornog odbora, te će aktima urediti pravila upravljanja sukobom interesa članova Nadzornog odbora.*

U vezi s uređivanjem kriterija i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora, društva Darkom d.o.o., Daruvar i Gradska tržnica Daruvar d.o.o. u očitovanju navode da su u postupku predlaganja članova Nadzornog odbora, koje bira Skupština društva, osnivači vodili pozornost o primjeni odredbi Zakona o trgovačkim društvima, o stručnoj spremi, stručnim znanjima i vještinama kandidata koji svojim radom mogu pridonijeti učinkovitom radu Nadzornog odbora, a time povećati efikasnost rada Uprave i poslovanja društva. Navode da su osnivači društva mišljenja da se u odredbe Društvenog ugovora, odnosno Izjave o osnivanju ugrade uvjeti koje bi trebali ispunjavati članovi Nadzornog odbora, sve u cilju njihovog efikasnog i učinkovitog rada. Društvo Komunalac d.o.o., Bjelovar navodi da će Skupštini društva biti proslijeđena preporuka da se aktima urede kriteriji i pravila za imenovanje članova Nadzornog odbora. Društvo Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. navodi da će u pisanom obliku utvrditi kriterija i pravila za imenovanje članova Nadzornog odbora, a do propusta je došlo jer je u šest godina postojanja društva tri puta mijenjan direktor društva, a društvo Komunalije d.o.o., Čazma navodi da je donijelo izmjene i dopune Izjave o osnivanju, prema kojoj se Nadzori odbor bira na temelju provedenog javnog natječaja.

U vezi s uređivanjem kriterija i pravila za imenovanje članova Uprave, društvo Darkom d.o.o., Daruvar navodi da je Društvenim ugovorom određen sastav, broj i način zastupanja Uprave, a Skupština je u postupku izbora članova Uprave utvrdila uvjete koje kandidati moraju ispunjavati, što će biti ugrađeno u osnivački akt društva, na temelju preporuke Državnog ureda za reviziju.

U vezi s izborom direktora putem javnog natječaja, društvo Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. navodi da je direktora bilo nužno imenovati bez provedenog javnog natječaja jer je nakon ostavke direktora raspisan natječaj po kojem nije bilo odgovarajuće osobe, te će javni natječaj za izbor direktora društva objaviti u roku tri mjeseca od dana zaprimanja konačnog izvješća o obavljenoj reviziji.

U vezi s utvrđivanjem nagrade za rad članova nadzornog odbora, društvo Komunalac d.o.o., Bjelovar navodi da smatra da je ukupan vremenski angažman i pokazana odgovornost u obavljanju funkcije predsjednika i drugih članova Nadzornog odbora u potpunosti primjerena potrebama praćenja poslovanja društva, kao i u skladu sa zakonskim odredbama te da pored formalnog rada Nadzornog odbora kroz zapisnički praćene sjednice, članovi Nadzornog odbora su angažirani periodično i prema potrebi na neformalnim konzultacijama, pojedinačno i grupno, s članovima Uprave. Navodi da je rad Uprave nadziran i kroz svakodnevni angažman predstavnika zaposlenika u Nadzornom odboru, koji je ujedno i predsjednik Nadzornog odbora i jedan od istaknutih rukovoditelja radne jedinice društva i svakodnevno sudjeluje u radu i često savjetodavno u donošenju odluka Uprave. Nadalje, društvo Komunalac d.o.o., Bjelovar navodi da će Skupštini društva biti sa cjelovitim izvješćem proslijeđena na razmatranje preporuka Državnog ureda za reviziju (da se iznos nagrade članovima Nadzornog odbora utvrdi prema sjednici na kojoj su sudjelovali, umjesto u mjesečnom iznosu).

Društvo Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. navodi da nagrada članovima Nadzornog odbora nije utvrđena jer je Skupština društva pri osnivanju društva odlučila da će članovi Skupštine i Nadzornog odbora raditi bez naknade dok društvo ne pokaže određene rezultate poslovanja, radi što manjih troškova, te da će nagradu utvrditi u primjerenom roku.

U vezi s organiziranjem unutarnje revizije, društvo Darkom d.o.o., Daruvar navodi da unutarnja revizija nije organizirana zbog nedostatka zaposlenika primjerene stručnosti te da je u tijeku postupak restrukturiranja društva kojim će biti obuhvaćeni i ljudski potencijali jer su društvu potrebni visokostručni zaposlenici kako bi se povećala efikasnost rada i udovoljila potreba za obavljanjem funkcija koje, između ostalog, proizlaze iz nacrtu Izvješća. Društva Komunalac d.o.o., Bjelovar, Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. i Komunalije d.o.o., Čazma navode da će organizirati unutarnju reviziju u propisanom roku na jedan od načina prema propisima koji uređuju sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Društvo Gradska tržnica Daruvar d.o.o. navodi da je u tijeku postupak pripajanja društva i društva Gradsko stambeno Daruvar d.o.o. kojim će biti obuhvaćeni i ljudski potencijali jer su društvu potrebni visokostručni zaposlenici kako bi se povećala efikasnost rada.

2. Strateška i savjetodavna zadaća nadzornog odbora

2.1. Nadzorni odbori društava obuhvaćenih revizijom učinkovitosti uspostavili su stalnu komunikaciju s upravom društva kako bi joj pomogli savjetima i preporukama.

Nadzorni odbor pojedinih društava nije bio uključen u procese strateškog planiranja (društva Darkom d.o.o., Daruvar i Komunalac d.o.o., Bjelovar) te nije ocjenjivao ranije donesene strateške odluke (društva Gradska tržnica Daruvar d.o.o. i Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.). Također, Nadzorni odbor društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. nije donio godišnje planove i programe rada te nije ocjenjivao i pratio njihovu provedbu.

Državni ured za reviziju predlaže uključiti nadzorni odbor u procese strateškog planiranja (društvima Darkom d.o.o., Daruvar i Komunalac d.o.o., Bjelovar) te da nadzorni odbor ocjenjuje ranije donesene strateške odluke (društvima Gradska tržnica Daruvar d.o.o. i Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.). Predlaže donijeti godišnji plan i program rada te ocjenjivati i pratiti njihovu provedbu (društvu Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.).

2.2. *Društvo Darkom d.o.o., Daruvar u očitovanju navodi da je do sada Nadzorni odbor bio posredno uključen u procese strateškog planiranja te će na slijedećoj sjednici razmatrati strateški (dugoročni) plan poslovanja društva.*

Društvo Komunalac d.o.o., Bjelovar navodi da je Uprava koncem 2015. izradila prijedlog strategije razvoja društva od 2016. do 2020., koji će biti na slijedećoj sjednici Nadzornog odbora raspravljen i utvrđena konačna verzija uz uvažavanje svih opravdanih prijedloga članova Nadzornog odbora. Navodi da usvajanje navedene strategije kasni zbog kašnjenja Državnog proračuna o kojem ovise planovi investicija državnih poduzeća (Hrvatske vode) i fondova, koji u znatnoj mjeri određuju izvore financiranja projekata na lokalnoj razini.

Društvo Gradska tržnica Daruvar d.o.o. navodi da je Nadzorni odbor bi neposredno uključen u procese strateškog planiranja, a po potrebi je vršio analizu i provedbu ranije donesenih strateških odluka, a društvo Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. navodi da će Nadzorni odbor ocjenjivati ranije donesene strateške odluke društva, donositi godišnje planove i programe rada te ocjenjivati i pratiti njihovu provedbu.

3. Kontrolna zadaća nadzornog odbora

- 3.1. Nadzorni odbori društava obuhvaćenih revizijom učinkovitosti su raspravljali o uspješnosti poslovanja društava i podnosili skupštini pisana izvješća o obavljenim nadzorima vođenja poslova društava.

Nadzorni odbori nisu pregledavali i ispitivali poslovne knjige i financijsku dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje društva, odnosno društva nemaju zapisnike nadzornog odbora o navedenim pregledima (sva društva). Nadzorni odbor društva Komunalac d.o.o. Bjelovar pregledavao je dokumentaciju u vezi s provođenjem postupaka javne nabave, a prema obrazloženju direktora društva, predstavnik zaposlenika u Nadzornom odboru, rukovoditelj radne jedinice, individualno se angažirao. Prema obrazloženju direktora društva Gradska tržnica Daruvar d.o.o., članovima Nadzornog odbora su predočene poslovne knjige i financijski pokazatelji.

Prema obrazloženju direktora i predsjednice Nadzornog odbora društva Komunalije d.o.o., Čazma, Nadzorni odbor je tromjesečno pregledavao i ispitivao poslovne knjige, financijsku dokumentaciju i druge dokumente koji se odnose na poslovanje društva, a prema izvješćima Nadzornog odbora društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. podnesenim Skupštini društva, Nadzorni odbor je pregledavao poslovne knjige i financijske izvještaje (o obavljenim pregledima i ispitivanjima društva nemaju zapisnike).

Neovisni vanjski revizor nije izabran putem javnog natječaja, a nadzorni odbor nije predložio skupštini društva izbor neovisnog vanjskog revizora koji je obavio reviziju financijskih izvještaja društva za 2014. (društva Komunalac d.o.o., Bjelovar i Komunalije d.o.o., Čazma). Neovisnog vanjskog revizora društva Komunalac d.o.o., Bjelovar izabrala je Skupština društva na temelju prijedloga Uprave, a nakon prikupljene dvije ponude. Društvo Komunalije d.o.o., Čazma nije obvezno izabrati neovisnog vanjskog revizora, jer je po veličini razvrstano u male poduzetnike, a neovisnog vanjskog revizora je izabrao direktor nakon prikupljene ponude (u skladu s internim aktom o bagatelnoj nabavi).

Državni ured za reviziju predlaže pregledavati i ispitivati poslovne knjige i financijsku dokumentaciju, koja se odnosi na poslovanje društva te sastavljati zapisnike o navedenim pregledima nadzornog odbora (sva društva). Predlaže izabrati neovisnog vanjskog revizora putem javnog natječaja te da nadzorni odbor predloži skupštini društva izbor neovisnog vanjskog revizora (društva Komunalac d.o.o., Bjelovar i Komunalije d.o.o., Čazma).

- 3.2. *U vezi s izborom neovisnog vanjskog revizora, društva Komunalac d.o.o., Bjelovar i Komunalije d.o.o., Čazma u očitovanju navode da je neovisni vanjski revizor izabran u potpunosti u skladu s internim aktom o bagatelnoj nabavi, što je u skladu s propisima o javnoj nabavi.*

Društvo Komunalac d.o.o., Bjelovar također navodi da je odjel za nabavu pribavio dvije usporedive ponude, a izabran je ponuditelj koji je ponudio nižu cijenu za traženu kvalitetu usluge, te će radi višeg stupnja transparentnosti, uz do sada primijenjene postupke, izabrati neovisnog vanjskog revizora putem javnog natječaja, odnosno objavom na web stranicama društva i na drugim dostupnim portalima za navedenu svrhu (kao što je neobavezni izdvojeni modul elektroničkog oglasnika za bagatelnu nabavu, jer javno oglašavanje u Elektroničkom oglasniku javne nabave za nabavu roba i usluga male vrijednosti nije moguće zbog limitiranosti najnižeg iznosa za objavu, koji ne može biti manji od 200.000,00 kn). Nadalje društvo Komunalac d.o.o., Bjelovar navodi da je Nadzorni odbor do sada redovito upoznavan s provedenim postupkom za izbor neovisnog vanjskog revizora, te je prije održavanja Skupštine potvrdio izabranog, kao i dnevni red i predložene odluke po istome za Skupštinu, te da će predlaganje kao i izbor neovisnog vanjskog revizora u narednom razdoblju prenijeti na Nadzorni odbor. Društvo Komunalije d.o.o., Čazma navodi da Nadzorni odbor nije predložio Skupštini izbor neovisnog vanjskog revizora jer društvo prema odredbama Zakona o računovodstvu nije obvezno izabrati neovisnog vanjskog revizora (po veličini je razvrstano u male poduzetnike).

VI. OCJENA UČINKOVITOSTI RADA NADZORNOG ODBORA

Dobro korporativno upravljanje pomaže stvaranju uvjeta u kojima je ponašanje i djelovanje skupštine, nadzornog odbora i uprave u interesu društva i najvažnijih interesno-utjecajnih skupina. Strateška, kontrolna, savjetodavna i povezujuća zadaća rada nadzornih odbora u trgovačkim društvima u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može pridonijeti uspostavi djelotvornijeg sustava kontrole i nadgledanja poslovanja trgovačkih društava koji će rezultirati poboljšanjem pružanja javnih usluga.

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom su aktima definirala zadaće, ovlasti i odgovornosti nadzornog odbora, članovi nadzornog odbora trgovačkih društava imaju primjerenu neovisnost, odgovarajuće stručne kvalifikacije i iskustvo s obzirom na djelatnost kojom se društvo bavi, te su aktima trgovačkih društava uređene obveze uprave prema nadzornom odboru o vrsti, rokovima i načinima dostavljanja informacija i dokumenata koje uprava prosljeđuje nadzornom odboru. Četiri društva (Darkom d.o.o., Daruvar, Komunalac d.o.o., Bjelovar, Komunalije d.o.o, Čazma i Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.) su pisano uredila pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornog odbora. Četiri društva (Komunalac d.o.o., Bjelovar, Komunalije d.o.o, Čazma, Gradska tržnica Daruvar d.o.o. i Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.) su uredila kriterije i pravila za imenovanje uprave (stupanj obrazovanja, mjerodavna zvanja, vještine i sposobnosti). Kod četiri društva (Darkom d.o.o., Daruvar, Komunalac d.o.o., Bjelovar, Komunalije d.o.o, Čazma i Gradska tržnica Daruvar d.o.o) uprava društva izabrana je na temelju provedenog javnog natječaja. Naknada za rad članova nadzornog odbora tri društva (Darkom d.o.o., Daruvar, Komunalije d.o.o, Čazma i Gradska tržnica Daruvar d.o.o) bila je primjerena poslovima koje su obavljali i financijskom stanju društva. Društva nisu u pisanom obliku uredila kriterije i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (stupanj obrazovanja, mjerodavna zvanja, vještine i sposobnosti). Društvo Darkom d.o.o., Daruvar nije aktima u pisanom obliku uredilo kriterije i pravila za imenovanje uprave, a društvo Gradska tržnica Daruvar d.o.o. nije pisano uredilo pravila za upravljanje sukobom interesa članova Nadzornog odbora. Direktor društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. nije izabran na temelju provedenog javnog natječaja. Nagrada za rad članova Nadzornog odbora društva Komunalac d.o.o., Bjelovar je isplaćivana u mjesečnom iznosu, umjesto prema sjednici na kojoj su sudjelovali, dok članovi Nadzornog odbora društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. nisu primali nagradu, što nije bilo primjereno poslovima koje su obavljali i financijskom stanju društva. Društva obuhvaćena revizijom nisu ustrojila unutarnju reviziju organiziranu kao samostalnu organizacijsku jedinicu.

Nadzorni odbori društava obuhvaćenih revizijom aktivno su sudjelovali u oblikovanju i praćenju provedbe razvojnih planova, raspravljali su i odobravali najvažnije strateške odluke koje su predložile uprave, uspostavili su stalnu komunikaciju s upravama društava, davali su savjete i preporuke upravama društava, te su raspravljali o uspješnosti uprava s obzirom na postizanje poslovnih ciljeva. Uprave društava su izvješćivale nadzorne odbore o poslovnoj politici i drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova te odstupanjima od ranijih predviđanja s navođenjem razloga za to. Nadzorni odbori tri društva (Komunalije d.o.o, Čazma, Gradska tržnica Daruvar d.o.o. i Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.) bili su uključeni u procese strateškog planiranja. Također, nadzorni odbori tri društva (Darkom d.o.o., Daruvar, Komunalac d.o.o., Bjelovar i Komunalije d.o.o, Čazma) ocjenjivali su ranije donesene strateške odluke, a nadzorni odbori četiri društva (Darkom d.o.o., Daruvar, Komunalac d.o.o., Bjelovar, Komunalije d.o.o, Čazma i Gradska tržnica Daruvar d.o.o.) ocjenjivali su i pratili provedbu godišnjih planova i programa rada.

U procese strateškog planiranja nisu bili uključeni nadzorni odbori dva društva (Darkom d.o.o., Daruvar i Komunalac d.o.o., Bjelovar), a nadzorni odbori druga dva društva (Gradska tržnica Daruvar d.o.o. i Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.) nisu ocjenjivali ranije donesene strateške odluke, dok Nadzorni odbor društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. nije donosio godišnje planove i programe rada te ocjenjivao i pratio njihovu provedbu.

Uprave svih društava obuhvaćenih revizijom učinkovitosti izvješćivale su nadzorne odbore o rentabilnosti poslovanja napose o rentabilnosti uporabe vlastitog kapitala, o tijeku poslova napose prihoda i stanja društava te o poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društava. Nadzorni odbori svih društava raspravljali su o uspješnosti poslovanja društva, podnosili su skupštini društva pisana izvješća o obavljenim nadzorima vođenja poslova društva te su davali prethodne suglasnosti na pojedine odluke u situacijama koje su to zahtijevale. Nadzorni odbori tri društva (Darkom d.o.o., Daruvar, Komunalac d.o.o., Bjelovar i Komunalije d.o.o., Čazma) su zahtijevali obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine, a kod tri društva (Darkom d.o.o., Daruvar, Komunalac d.o.o., Bjelovar i Gradska tržnica Daruvar d.o.o.) su raspravljali o primjerenosti visine primitaka uprava. U posljednje dvije godine nadzorni odbori dva društva (Gradska tržnica Daruvar d.o.o. i Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.) nisu zahtijevali obavljanje poslova kontrole određenih poslovnih aktivnosti, u cilju smanjenja rizika poslovanja, preventivnog djelovanja i zaštite imovine. O primjerenosti visine primitaka uprava nisu raspravljali nadzorni odbori dva društva (Komunalije d.o.o., Čazma i Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.). Nadzorni odbori dva društva (Komunalac d.o.o., Bjelovar i Komunalije d.o.o., Čazma) nisu predložili skupštini društva izbor neovisnog vanjskog revizora, a neovisni vanjski revizori izabrani su bez provedenog javnog natječaja. Društva nemaju zapisnike o obavljenom pregledu i ispitivanju poslovnih knjiga i financijske dokumentacije koja se odnosi na poslovanje društva.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da su nadzorni odbori četiri društva učinkovito nadzirali vođenje poslova društava (Darkom d.o.o., Daruvar, Komunalac d.o.o., Bjelovar, Komunalije d.o.o., Čazma i Gradska tržnica Daruvar d.o.o.). Nadzorni odbor društva Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o. je učinkovito nadzirao vođenje poslova društva, pri čemu su potrebna određena poboljšanja.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- u pisanom obliku urediti kriterije i pravila za imenovanje članova nadzornog odbora (sva društva)
- općim aktom urediti pravila za upravljanje sukobom interesa članova nadzornog odbora (društvo Gradska tržnica Daruvar d.o.o.)
- u pisanom obliku aktima urediti kriterije i pravila za imenovanje uprave društva (društvo Darkom d.o.o., Daruvar)
- izabrati upravu društva putem javnog natječaja (društvo Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.)
- utvrditi nagradu za rad članova nadzornog odbora (društvo Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.)

- utvrditi iznos nagrade članovima nadzornog odbora prema sjednici na kojoj su sudjelovali, umjesto u mjesečnom iznosu (društvo Komunalac d.o.o., Bjelovar)
- ustrojiti unutarnju reviziju na jedan od načina prema propisima koji uređuju sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru (sva društva)
- uključiti nadzorni odbor u procese strateškog planiranja (društva Darkom d.o.o., Daruvar i Komunalac d.o.o., Bjelovar)
- ocjenjivati ranije donesene strateške odluke (društva Gradska tržnica Daruvar d.o.o. i Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.)
- donijeti godišnji plan i program rada te ocjenjivati i pratiti njihovu provedbu (društvo Komunalno poduzeće Nova Rača d.o.o.)
- pregledavati i ispitivati poslovne knjige i financijsku dokumentaciju, koja se odnosi na poslovanje društva te sastavljati zapisnike o navedenim pregledima nadzornog odbora (sva društva)
- radi postizanja veće razine transparentnosti izabrati neovisnog vanjskog revizora putem javnog natječaja te da nadzorni odbor predloži skupštini društva izbor neovisnog vanjskog revizora (društva Komunalac d.o.o., Bjelovar i Komunalije d.o.o., Čazma).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba danih preporuka pridonijela uspostavljanju djelotvornijeg sustava kontrole i nadgledanja poslovanja trgovačkih društava. Navedeno bi trebalo utjecati na primjenu najviših standarda korporativnog upravljanja u društvima u interesu osnivača, uprave društva, zaposlenika, kupaca, dobavljača i lokalne zajednice. Također, cilj danih preporuka je uspostavljanje potrebnih preuvjeta za uspješan rad nadzornih odbora te učinkovitijeg nadziranja vođenja poslova trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.